Ügyiratszám:1495/K/2009-3.

[…] részére
Tisztelt […]!
Az Adatvédelmi Biztos Irodájához benyújtott indítványára, melyet az útnyilvántartás-vezetési kötelezettség adatvédelmi vonatkozása tárgyában írt, válaszul az alábbiakról tájékoztatom:
A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény előírása szerint személyes adatok akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárult, vagy azt törvény — vagy meghatározott esetben önkormányzati rendelet – elrendeli. Az adatvédelmi törvény egyik legfontosabb garanciája a célhoz kötöttség követelménye, mely szerint csak olyan személyes adata kezelhető, amely az adatkezelés céljának megvalósulásához elengedhetetlen, a cél elérésére alkalmas, csak a cél megvalósulásához szükséges mértékben és ideig.
A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja. tv.) 9/A. § (1) bekezdése szerint a magánszemély időrendben, folyamatosan, ellenőrizhető módon, az 5. számú melléklet előírásainak megfelelően nyilvántart és rögzít minden olyan adatot, amely adókötelezettsége teljesítéséhez és a teljesítés ellenőrzéséhez szükséges. Ezen 5. számú melléklet tartalmazza az Ön által kifogásolt pontot.
A témakör több szempontból történő vizsgálata érdekében megkerestem az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnökét, valamint a pénzügyminisztert.
Az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal elnöke, Dr. Szikora János – válaszlevelének tartalmát összefoglalva – az alábbiakat írta:
Kizárólag az üzleti partner megnevezését tartalmazza az útnyilvántartás, az üzleti kapcsolat mibenlétét azonban nem.
Az útnyilvántartásban az üzleti partner és így a betegként felkeresett természetes személy feltüntetése törvényi kötelezettség, amelynek megtartása nem függhet a vállalkozó által végzett tevékenység jellegétől.
Az akkori pénzügyminiszter, Dr. Veres János véleménye szerint az útnyilvántartás vezetésére kötelezett személy adókötelezettségének ellenőrzéséhez a felkeresett üzleti partner megnevezése fontos adat, azt az adatot más módon pótolni nem lehet. E kontrolladat előírása nélkül az útnyilvántartás valódiságának későbbi ellenőrzése ellehetetlenül és kiüresedik, ezáltal az arányos közteherviselés alkotmányos elve sérül. Az információs önrendelkezési jog ebben az esetben szükségesen és arányosan korlátozott, és az útnyilvántartásban rögzítendő minimum adatkör a legenyhébb korlátozó eszköz a közbevételek biztosításának elérésében. Az adótitok szabályai megfelelő garanciákkal körülbástyázzák az adóhatóság adatkezelését, amely egyértelmű és világos törvényi szabályokon alapszik.
A válaszlevelekben foglaltak, valamint a vonatkozó jogszabályok áttekintését követően azonban nem győződtem meg arról, hogy a személyes adatok védelme tekintetében a legmegfelelőbb megoldást választotta a jogalkotó.
Ennek megfelelően jogszabály-módosítást javasoltam Dr. Oszkó Péter pénzügyminiszternek. Újabb válaszlevelében arról tájékoztatott, hogy az Avtv. és az Szja tv. egyik rendelkezése közötti törvényi kollízió feloldása végett elfogadja a jogszabály-módosításra vonatkozó javaslatomat. A pénzügyminisztérium valamint az Adatvédelmi Biztos Irodájának munkatársai között lezajlott közvetlen egyeztetések eredményeként a kormány kezdeményezte az Szja tv. 5. számú melléklete II. Részletező nyilvántartások fejezetében szabályozott gépjármű-használati nyilvántartás (útnyilvántartás) szabályainak módosítását.
Az Országgyűléshez T/10.676. számon benyújtott — az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi .... törvénnyel és a megtakarítások ösztönzésével összefüggő törvénymódosításokról szóló — törvényjavaslat 90. §-ának 16. pontja alapján az érintett jogszabályhely szövege 2010. január 1-jétől a következő lesz:
„7. Gépjármű-használati nyilvántartás (útnyilvántartás)
A magánszemély a jövedelemszerző tevékenységéhez használt gépjármű költségelszámolásához útnyilvántartás vezetésére kötelezett. Erre a célra a menetlevél vezetése is megfelel, ha tartalmazza a továbbiakban részletezett adatokat.
Minden gépjármű esetében külön útnyilvántartást kell vezetni. Az útnyilvántartásban fel kell tüntetni a gépjármű típusát forgalmi rendszámát, továbbá a fogyasztási normát. Az útnyilvántartásban fel kell tüntetni az év első és utolsó napján a kilométeróra állását, továbbá, ha a költségelszámoláshoz ez szükséges, akkor ezt az adatot havonta kell bejegyezni.
Az útnyilvántartásnak tartalmaznia kell
— az utazás időpontját,

— az utazás célját (honnan-hova történt az utazás),
— a felkeresett üzleti partner, személy megnevezését,
a közforgalmú útvonalon megtett kilométerek számát.
Az útnyilvántartás tartalmazhatja az előzőekkel kapcsolatos üzemanyag-vásárlás időpontját és költségeit is. Ha az útnyilvántartásra kötelezett magánszemélynek jogszabály alapján titoktartási kötelezettséggel járó tevékenysége (pl. orvosi tevékenység) során az útnyilvántartásban olyan magánszemély adatait kell feltüntetnie, akire nézve a titoktartásra kötelezett, az ilyen felkeresett személy(ek)hez megtett utakról köteles külön útnyilvántartást vezetni. Ezen külön útnyilvántartás tekintetében a vezetésére kötelezettnek gondoskodnia kell arról, hogy annak tartalmát az adóhatóság ellenőrzést végző tisztviselője kivételével harmadik személy ne ismerhesse meg. Az adóhatóság az ilyen útnyilvántartásban foglalt adatok rögzítésére csak akkor jogosult, ha az adóhatósági eljárás során tett megállapításban az adatrögzítés jogszabálysértés bizonyításának alátámasztására szolgál.”
Álláspontom szerint 2010. január 1-től a magánnyomozó–ügyfél relációjában a törvénymódosítás kellő védelmet biztosít, amellett, hogy az adóhatósági ellenőrzést sem akadályozza a személyes adatok védelméhez fűződő jog ilyetén gyakorlása.
Budapest, 2009. november 9.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András